

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An, quando tacetur repulsa alias data? paragr. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

a Sanchez. l. 1. c. 2. nu. 8. Sum. de Voto. l. 6. d. 27. n. 11.
 concederetur & quidem gratia, & quidem sine limitatione, sed non tam facile, tam promptè, tam citò.

His ita explicatis Regula Generalis est, ut, si subreptio sit circa causam finalem, hoc est, si Princeps motus fuit ad concedendam talem, vel tantam gratiam ex ea causa, quæ verè non existit, gratia sit nulla: Si verò sit circa causam impulsivam, hoc est, si Princeps ex ea causa, quæ verè non existit, motus solum fuit ad facile, vel citò dandam, valida sit gratia.

5. Adverte tria. Primò, hic locutionem esse de veritate, & falsitate pertinentibus ad gratiam; si enim ad gratiam per se non pertineant, nec connexionem cum gratia, quæ petitur, habeant, illam non vitiant. Exempla duo solent afferri.

Aliquis Clericus malis imbutus moribus petit Beneficium Ecclesiasticum ab Episcopo, tacens ejusmodi suos improbos mores, & fortè Concubinatum, quæ si scivisset Episcopus, Beneficium ipsi non contulisset; contulit tamen, & profectò validè. Rursus Quidam verè pauper postulat à te stipem, cum sit homo improbus, & fortè hæreticus; hæc tamen ipse nequaquam patrefacit, Eleemosynamq; à te recipit, validè recipit, quamvis, si tu no visses eum, esse hæreticum, omnino retulisses. Ratio autem horum est, quia, tum illius Clerici, tum hujus pauperis delicta, & mores, per se non pertinent ad Beneficium, vel eleemosynæ concessionem; collatio enim Beneficii solum per se respicit habilitatem; eleemosyna indigentiam personæ. Simile quid igitur in casu nostro.

6. Secundò. Quando jus requirit, ut in concessione alicujus gratiæ exprimatür aliqua rei circumstantia, vel qualitas, hæc profectò, si non exprimatür, etiam si levis momenti sit, subreptitiam facit, atque ad cò nullam gratiam. Ita colligunt Doctores b' ex sacro *Castrop. T. 1. c. 1. n. 13. c. Textu, in quo pronunciatür subreptitia concessio Beneficii, quia impetrans tacuit, se habere Beneficium exiguum, quamvis, si Pontifex id scivisset, cum eadem ferè facilitate illud aliud concessisset. Sed, quia id erat explicandum ex Jure, nunquam re ipsa Pontifex concedere, sine illa expressione præsumitur.*

7. Tertiò. Si silentium alicujus veritatis sit solum causa impulsiva concedendi gratiam,

non obstat validitati, quando bona fide illa veritas tacetur, ut omnes docemus. At nec obstat, quando mala fide, hoc est, quando eadem solum impulsiva tacetur consuleò, ad evitandam difficultatem concessionis à Principe impetrandæ, docet Sanc. d

Hæc breviter de his universaliter dicta sufficiant; Nam, quæ in particulari jamjam dicetur in nostra materia Dispensationum matrimonialium, sive de Taciturnitate veri, sive de Expressione falsi, rem totam, clarius explicabunt.

d Sanchez l. c. nu. 74.

CAPUT IX.

Taciturnitas veri, quando nam in particulari vitiat Dispensationem?

1. **N**ullo expeditioni modo huic titulo fieri satis potest, quàm ea percurrendo, de quibus in nostra re solet esse dubitatio; quod jam aggredior sigillatim.

§. I.

Quando tacetur repulsa, aliàs data.

2. **T**itius rogavit Pontificem, ut dignaretur, concedere Dispensationem, qua possit ducere v. gr. consanguineam. Pontifex abnuvit, repulitque Oratorem. Jam, si rursus velit Titius rogare Pontificem, opusne habet hujusmodi repulsam exponere, immò, & repulsas, si pluries oravit, & repulsus pluries fuit, ne Dispensatio fortè concedenda, sit subreptitia?

Respondeo, nequaquam e id opus esse, e *Sua. de leg. l. 2. c. jus ullum facit, neque contra stylum Curia; 22. Sanc. l. & ex alia parte jam tota, integraque causa 8. marr. d. Pontifici aperitur, ut suppono, quam solam 22. nu. 14. respicit Pontifex, nihil laborando de data Castrop. T. repulsa. Idem dic de aliis Principibus, ad 1. ar. 3. d. 6. quos pertinet gratias concedere, idque etiam, p. 16. §. 4. si nova causa non superaddatur, quicquid n. 1. Dian. dicat Menochius. f Neque enim verum est, p. 8. tr. 3. quod ipse assumit, nempe Pontificem, seu Principem, si recordaretur repulsiæ, gratiam non concessurum, non, inquam, verum est, f Menoch. quin immò præsumendum est, concessurum apud Sach. facilius ex multiplicatione precum, quibus l. c. majus Oratoris desiderium, & fortè major necessitas indicatur.*

Vv 3 3. Quid

3. Quid, si Superior, v. g. Pontifex negavit gratiam? Possumne tacendo repullam Superioris, exposcere eandem ab Inferiore v. g. ab Episcopo in iis casibus, quibus potest, & Inferior?

a Suar. Respondeo. Potes, a quia militat eadem ratio numero præced. dicta. Scio id negari à Sanchez, b quia (inquit) Superior per illam repullam tollit potestatem ab Inferiore, quod d. 24. n. 5. ad eandem gratiam: Scio, inquam, hoc, sed certè id gratis videtur dictum.

4. Multò magis Inferior poterit dispensare (sanè ex causa) in iis, quæ ipse potest, licet sciat Superiorem non solere, nec velle in illis dispensare: id, quod idem Sanchez negare non potuit, quia multò minus præsumitur Superior in iis ab Inferiore potestatem tollere.

5. Quod dictum est, extende (ut id hac occasione scias) ad ceteros Superiores Regulares: neque enim ex eo, quod licentiam mihi Religioso alter Superior, sive æqualis, sive major denegavit, obligor eam repullam exprimere alteri æquali, vel Inferiori, ut licentiam eandem mihi concedat. Quod, si in Regulis Societatis Nostræ dicatur, ut subditus passus repullam, eam, & ejus causam explicet alteri Superiori, si ab eo eandem postulat, consilium, id est, & directiva instructio, non autem forma ad invalidandam licentiam, ut signatè pro nostra Societate docet Bardi, c in selectis.

e Bard. in selec. l. 6. q. 12.

§. II.

Quando tacetur Dispensatio, aliàs concessa.

1. Hic sermo est, quando secunda Dispensatio, quæ ponitur, est in eadem materia. Si enim in diversa, omnes d convelegib. l. 6. niunt, opus non esse, meminisse prioris. Fac c. 23. Sanc. v. g. te impetrasse dispensationem illegitimi l. 8. matr. Natalis ad Beneficium acquirendum, deinde d. 22. n. 5. verò velis obtinere dispensationem Voti Religionis assumendæ, quod tu fortè emiseras, Castrop. lo. non obligaris meminisse illegitimi Natalis dispensationem, cum hæc sit ab illa diversa, cit. n. 3. nec in ullo huic officere possit, illam tacuisse.

2. Rursus sermo non est, quando prior dispensatio fuit propter aliquem defectum nulla; hujus enim mentionem facere, quan-

do eandem impetrare validam velis, necesse non est; siquidem, si nulla fuit, nullum nunc effectum parere potest, juxta regulam Juris; f nec enim præstat impedimentum, quod de Jure non sortitur effectum. His habitis.

3. Statue Regulam hanc. Quoties cognitio concessæ in eadem materia dispensationis rationabiliter impediret dispensantè ad concedendam secundam dispensationem, toties ejus mentio fieri debet, quando hæc secunda petitur, ne gratia sit subreptitia: Quoties verò non impediret, non debet. Ratio Regulæ est, quia secus involuntariè concedetur gratia, atque ad eò nulliter. Tunc autem rationabiliter impedire censebitur, quando major est gratia, concedere posteriorem, posita concessione prioris, quam, hac non posita. Cujus ulterior ratio est, quia concedens, ut voluntariè concedat ipsam gratiæ substantiam, debet cognoscere g quantitatem gratiæ, quam concedit; in id enim, quod non cognoscitur, voluntas nostra ferri non potest.

4. Sed explicemus Regulam per exempla sequentia in re nostra, hoc est, in Dispensationibus matrimonialibus.

Exemplum primum. Antonius obtinuit à Pontifice dispensationem ducendi Bertam consanguineam, deinde vult ducere aliam consanguineam, nempe Catharinam, obligaturne priorem dispensationem exponere Pontifici, ut valida sit hæc posterior?

5. Respondeo, Si prior dispensatio, quoad Bertam, adhuc viget, quia v. g. Antonius mutato consilio vult aliam consanguineam v. g. Catharinam ducere, obligatur prioris mentionem facere, quia, ex Regula data, ejus concessio, dum adhuc viget, maxime impedit Pontificem, ne secundam concedat: nunquam enim ipse tam exorbitantem, & magnam gratiam concedere intendit, ut quis habeat potestatem, seu libertatem ducendi hanc, vel illam consanguineam.

6. Si verò prior dispensatio effectum habuit, & jam cessavit, (ut, si Antonius duxit jam Bertam, sed nunc est mortua, vel etiam, non quidem illam duxit, sed nunc pari modo est mortua, vel Professionem solemnem emisit, unde inepta est ad Matrimonium) non opus habet Antonius, petendo secundam dispensationem cum Catharina, prioris dispensationem

penfa-